

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

Utbildningsnämnden

Revidering av Riktlinjer för skolskjuts i Danderyds kommun

Ärendet

Utbildningsnämnden beslutade den 14 mars 2018 (§ 13) Riktlinjer för skolskjuts i Danderyds kommun.

Bildningsförvaltningen har sett över riktlinjerna och identifierat ett behov av att revidera dessa. Det är främst mot bakgrund av att riktlinjerna måste harmoniera med skolförfattningarna, men också för att förtydliga innehållet i vissa delar. Riktlinjerna har också genomgått vissa språkliga och redaktionella ändringar. Ett exempel är att grundsärskola och gymnasiesärskola bytt namn till anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola. Ett annat exempel är att strukturen i dokumentet ändrats så att skolskjuts enligt skollagen (2010:800) behandlas för sig, medan elevresor enligt elevreselagen¹ (1991:1110) behandlas för sig.

Bildningsförvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämndens beslut

Utbildningsnämnden antar föreslagna Riktlinjer för skolskjuts och elevresor i Danderyds kommun. Riktlinjerna börjar gälla från och med den 1 januari 2025.

Riktlinjer för skolskjuts och elevresor i Danderyds kommun ersätter Riktlinjer för skolskjuts i Danderyds kommun som beslutades av utbildningsnämnden den 14 mars 2018 (§ 13).

Bakgrund

Utbildningsnämnden beslutade den 14 mars 2018 (§ 13) gällande Riktlinjer för skolskjuts i Danderyds kommun. Riktlinjer behöver regelbundet ses över för att behålla sin aktualitet utifrån exempelvis lagförändringar, nytillkommen praxis eller ändrad hantering.

Ett avsnitt som tagits bort ur riktlinjerna är det som beskriver skolskjuts med båt för elever boende på Tranholmen. Skrivningen grundar sig i att utbildningsnämnden upphandlat båttransport² för att, utöver den linjebundna trafiken (SL), kunna erbjuda ytterligare båttransport mellan Tranholmen och fastlandet för elever i förskoleklassen och grundskolan.

Utbildningsnämndens upphandlade båttransport finns kvar, men den finns

¹ Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor.

² BUN 2005/0120, BUN 2007/0252.

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

tillgänglig för alla barn och elever på Tranholmen och nyttjandet av den kräver ingen föregående prövning utifrån de i skollagen uppställda kraven för rätt till skolskjuts. Med anledning av att det inte är fråga om skolskjuts i skollagens mening har avsnittet tagits bort ur riktlinjerna. Information om båttransport till och från Tranholmen finns kvar på kommunens webbplats.

Nedan följer i övrigt huvuddragen kring förändringarna i bildningsförvaltningens förslag.

Styrdokumentets namn

Riktlinjerna omfattar samtliga skolformer vilket innebär att de omfattar även elever i gymnasieskola. För dessa elever finns ingen lagstadgad rätt till skolskjuts i skollagen. I stället finns en möjlighet att få kompensation för kostnaderna för resor till och från gymnasieskolan i vissa fall, så kallade elevresor. För att bättre spegla innehållet i riktlinjerna föreslås därför namnbytet.

Skolskjuts enligt skollagen

Elever i vissa skolformer³ har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

I nu gällande riktlinjer framgår att skolskjuts inte bekostas för elever i förskoleklass till och med grundskolans årskurs 6. Vidare framgår att skolskjuts, i form av SL-biljett, beviljas för elever i årskurs 7–9 om vissa i riktlinjen angivna förutsättningar föreligger, bland annat att avståndet mellan folkbokföringsadress och skola är minst 4 km.

För att riktlinjerna ska utgå ifrån och följa skolförfattningarna behöver de omformuleras på så sätt att skrivningen om att kommunen inte bekostar skolskjuts för elever i förskoleklass till grundskolans skolår 6 tas bort. Därutöver har riktlinjerna kompletterats med avståndsgränser kopplat till kriteriet i skollagen om färdvägens längd. Rätten till skolskjuts ska bedömas med utgångspunkt i avståndet mellan elevens hem och den plats där utbildningen bedrivs.⁴

Färdvägens längd

Förutom den avståndsgräns på 4 km för elever i årskurs 7–9 som finns i gällande riktlinjer föreslår bildningsförvaltningen att följande avståndsgränser ska gälla för övriga grundskolans årskurser, för förskoleklassen och för anpassad gymnasieskola.

- 3 kilometer för elever i förskoleklass – årskurs 3

³ Denna rätt gäller elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola med offentlig huvudman.

⁴ Prop. 1992/93: 14 s. 6 ff. och prop. 2009/10:165 s. 741.

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

- 4 kilometer för elever i årskurs 4–9
- 6 kilometer för elever i anpassad gymnasieskola

Rätten till skolskjuts ska alltså bedömas med utgångspunkt i ovanstående avstånd. Detta innebär exempelvis att om kommunen placerar en elev i årskurs 1 sin kommunala grundskola som ligger längre bort från elevens hem än 3 km så har eleven rätt till skolskjuts utifrån kriteriet färdvägens längd. Denna rätt gäller dock inte elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem, eller som går i en annan kommuns förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola eller anpassad gymnasieskola.⁵

Ansökan, bedömning och beslut

Under denna rubrik hänvisas till kommunens webbplats för generell information om vad skolskjuts innebär, hur det går till att ansöka om skolskjuts och beställning av skolskjutsresor. Vidare framgår bland annat att beslut om skolskjuts fattas centralt på bildningsförvaltningen, för ett läsår i taget och vad som gäller vid överklaganden.

När gäller skolskjuts?

Under denna nya rubrik finns en beskrivning av när skolskjuts gäller i förhållande till start och slut på skoldagen vid ordinarie skolschema och vilka undantag som kan gälla. Vidare framgår när skolskjuts inte beviljas.

Växelvist boende

Innehållet i detta avsnitt är i huvudsak detsamma som i gällande riktlinjer avseende avsnittet om elever som bor växelvis hos föräldrar med olika adresser. Förtydliganden har gjorts avseende bland annat definitionen av växelvist boende och att det inte nödvändigtvis behöver vara fråga om föräldrars bostadsadresser för att växelvist boende ska anses föreligga. Ett boende kan vara hos annan vuxen än rättslig eller biologisk förälder. Det har även förtydligats att rätten till skolskjuts till växelvisa boenden avser adresser inom kommunen.

Skolskjuts i en annan kommun än hemkommunen

Under denna nya rubrik beskrivs de situationer där Danderyds kommun kan vara skyldig att ersätta en annan kommun för skolskjutskostnader. Det kan till exempel vara fallet om en elev som är folkbokförd i Danderyds kommun har rätt att bli mottagen i en annan kommun och på grund av skolgången där måste övernatta i den kommunen. Då kan eleven, i vissa fall, ha rätt till skolskjuts mellan den tillfälliga bostaden och skolan. Den kommun som anordnar utbildningen ska i dessa fall ombesörja att skolskjuts anordnas men kostnaderna för detta ska ersättas av elevens hemkommun (Danderyd).

⁵ 9 kap. 13 §, 10 kap. 25–27 §§, 11 kap. 25–26 §§, 18 kap. 30 § skollagen.

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

Fritidshem och fritidsklubb

Nytt avsnitt om att elever inte är berättigade till skolskjuts till och från sådan verksamhet som inte är obligatorisk för elever.

Lovskola

I huvudsak samma innebörd som i nu gällande riktlinjer men avsnittet har utvecklats med en beskrivning av de situationer då Danderyds kommun är skyldig att erbjuda och anordna lovskola.

Skolskjutsfordon

I detta avsnitt framgår bland annat att Danderyds kommun i första hand beviljar skolskjuts genom kollektivtrafik (SL-kort) och det finns en hänvisning till kommunens webbplats för ytterligare information om upphandlad skolskjutsleverantör och om skolskjutsens genomförande.

Ansvar för resan

Avsnittet är nytt och innehåller en beskrivning av bland annat hemkommunens och vårdnadshavares ansvar kopplat till skolskjuts. Här återfinns också innehållet i nu gällande riktlinjer avseende missad skolskjuts och stulen/borttappad SL-biljett.

Övrigt

Under denna nya rubrik finns information om vad som gäller vid ändrade förhållanden, det vill säga att beslut om skolskjuts kan omprövas om folkbokföringsadressen ändras till exempel. Här återfinns också vad som gäller vid force majeure.

Elevresor i gymnasieskolan

I detta nya avsnitt finns en beskrivning av de bestämmelser som gäller för elevresor till och från gymnasieskolan. Det är inte skollagens regler om skolskjuts som är tillämpliga här, det är i stället lagen (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor (elevreselagen) och förordningen (1991:1120) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor som gäller för dessa resor.

Avsnittet innehåller även information om vad som gäller för elevresor vid växelvist boende utifrån praxis från Högsta förvaltningsdomstolen⁶.

⁶ HFD 2023, ref. 4.

Bildningsförvaltningen
Charlotte Rudebeck

Konsekvenser för barn och unga

Det aktuella förslaget till beslut syftar till att harmoniera med lagstiftningen och klargöra redan etablerad praxis och bedöms därmed inte medföra några negativa konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Revideringen av riktlinjerna medför att fler elever än tidigare kommer att kunna få rätten till skolskjuts prövad. Det innebär en risk för att administrativa kostnader för myndighetsutövningen och handläggningen kan komma att öka för nämnden.

Johannes Pålsson
Bildningsdirektör

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Revidering av Riktlinjer för skolskjuts i Danderyds kommun
2. Förslag till Riktlinjer för skolskjuts och elevresor i Danderyds kommun
3. Gällande Riktlinjer för skolskjuts i Danderyds kommun
4. Utbildningsnämndens beslut, 2018-03-14 § 13